

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αναδιάρθρωση Πολιτικής Προστασίας - Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών και άλλες επείγουσες διατάξεις»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε πέντε (5) Μέρη και αποτελείται από εξήντα ένα (61) άρθρα. Με τις διατάξεις του ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Συγκεκριμένα, στο Μέρος Α' (άρθρα 1 και 2), υπό τον τίτλο «Σκοπός και αντικείμενο», ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο του νομοσχεδίου (άρθρο 2). Κατά το άρθρο 1, σκοπός του είναι «η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής προστασίας, της διαχείρισης κρίσεων, του υφιστάμενου Εθνικού Μηχανισμού Εναέριας Έρευνας και Διάσωσης «Θεοφάνης Ερμής Θεοχαρόπουλος», καθώς και η ενίσχυση της κρατικής αρωγής». Σύμφωνα με το άρθρο 2, αντικείμενό του «είναι η αναδιαμόρφωση των διαδικασιών, της διάρθρωσης και των ουσιαστικών μέτρων του ν. 4662/2020 για την πολιτική προστασία, η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ν. 4989/2022 (Α' 208), προκειμένου να συμπεριλάβει τις αεροδιακομιδές, καθώς και η αντιμετώπιση επιμέρους ζητημάτων που άπτονται της αντιμετώπισης θεομηνιών και της εύρυθμης λειτουργίας των επιτροπών κρατικής αρωγής».

2

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 3-47), υπό τον τίτλο «Αναδιάρθρωση δομών [του] Εθνικού Μηχανισμού - Ενίσχυση μέτρων πολιτικής προστασίας - Έλεγχος τήρησης μέτρων επιμέρους φορέων Εθνικού Μηχανισμού», αποτελείται από πέντε (5) Κεφάλαια (Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ και Ε΄).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 3-8), υπό τον τίτλο «Αναδιάρθρωση [του] Εθνικού Μηχανισμού - Τροποποίηση [του] ν. 4662/2020», τροποποιούνται:

- το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4662/2020, σε ό,τι αφορά την έννοια του συστήματος ετοιμότητας (άρθρο 3),
- το άρθρο 5 του ν. 4662/2020, και εντάσσεται ρητά η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας στις αρχές λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού (άρθρο 4),
- το άρθρο 6 του ν. 4662/2020, και ορίζεται ότι η «κατάσταση κινητοποίησης (Red Code)» διατηρείται σε ισχύ, όχι μόνον αμέσως μετά την εκδήλωση του καταστροφικού φαινομένου, αλλά και «καθ' όλη τη διάρκεια εξέλιξης του φαινομένου και εκδήλωσης των συνεπειών του» (άρθρο 5),
- το άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 4662/2020, και ορίζεται ότι η απόφαση καθορισμού των προϋποθέσεων και της διαδικασίας ένταξης στο Μητρώο Εμπειρογνομώνων Πολιτικής Προστασίας να εκδίδεται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 6),
- το άρθρο 8 του ν. 4662/2020, και ορίζεται ότι ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας να έχει την αρμοδιότητα σύγκλησης της Διυπουργικής Επιτροπής Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας για την έγκριση της Εθνικής Πολιτικής Μείωσης [του] Κινδύνου Καταστροφών και του Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 8).

Προστίθεται, εξ άλλου, νέο άρθρο 7α στον ν. 4662/2020, με τις διατάξεις του οποίου συνιστάται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Επιτροπή Εκτίμησης Κινδύνου από την εκδήλωση καιρικών φαινομένων και πάσης φύσης κινδύνων πολιτικής προστασίας», και ρυθμίζονται ζητήματα σύνθεσης, συγκρότησης και λειτουργίας του (άρθρο 7).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του Μέρους Β΄ (άρθρα 9-22), υπό τον τίτλο «Συμπληρωματικά οργανωτικά ζητήματα για την ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας», τροποποιούνται, μεταξύ άλλων:

- το άρθρο 10 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, η οργάνωση και η λειτουργία των Πλαισίων Διαχείρισης Εκτάκτων Αναγκών, και η απόφαση για τον καθορισμό ειδικών ζητημάτων για τα εν λόγω Πλαίσια να εκδίδεται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 9),
- το άρθρο 12 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, η συγκρότηση

του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Σ.Ο.Π.Π.) (άρθρο 10),

- το άρθρο 13 παρ. 1 και 4 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, η συγκρότηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.), και η απόφαση για τον καθορισμό λοιπών οργανωτικών, λειτουργικών και τεχνικών ζητημάτων των εν λόγω οργάνων να εκδίδεται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 11),

- το άρθρο 15 παρ. 1 και 3 του ν. 4662/2020, και ορίζεται, ιδίως, ότι η απόφαση για τον καθορισμό λοιπών οργανωτικών, λειτουργικών και τεχνικών ζητημάτων των Τοπικών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Τ.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) εκδίδεται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 12),

- το άρθρο 17 του ν. 4662/2020, και ορίζεται, ιδίως, ότι η απόφαση για τον καθορισμό λοιπών ειδικότερων ζητημάτων των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.ΚΕ.Π.Π.) εκδίδεται από τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, και ρυθμίζονται ζητήματα χωροθέτησης των Κέντρων αυτών και έκδοσης οικοδομικής άδειας για την ανέγερσή τους (άρθρο 13),

- το άρθρο 18 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, η οργάνωση και η λειτουργία των Π.Ε.ΚΕ.Π.Π. (άρθρο 14),

- τα άρθρα 20 και 21 του ν. 4662/2020, και καθορίζονται, εκ νέου, οι αρμοδιότητες, η οργάνωση και η λειτουργία των Αυτοτελών Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών (άρθρο 15) και των Αυτοτελών Τμημάτων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών (άρθρο 16), αντίστοιχα,

- το άρθρο 23 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, το περιεχόμενο των Γενικών Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών και η διαδικασία δημοσίευσης και τροποποίησής τους (άρθρο 17),

- το άρθρο 24 του ν. 4662/2020, και καθορίζεται, εκ νέου, η διαδικασία εκτίμησης της επικινδυνότητας καταστροφικού φαινομένου (άρθρο 18).

Ορίζεται, εξ άλλου, ιδίως, ότι το ν.π.δ.δ. υπό την επωνυμία «Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών» μεταφέρεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 19), όπως και η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, η οποία θα λειτουργεί ως αυτοτελής υπηρεσία, άμεσα υπαγόμενη στον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 20), εισάγονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων (άρθρο 21) και καταργείται το άρθρο 91 του ν. 4623/2019 για το Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 22).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ του Μέρους Β΄ (άρθρα 23-29), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης και την κατάσταση ειδικής κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας - Τροποποίηση [του] ν. 4662/2020», τροποποιούνται, μεταξύ άλλων:

- το άρθρο 25 του ν. 4662/2020, και εισάγεται νέος ορισμός της κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας (άρθρο 23), η δε διαδικασία της κήρυξης της και της παράτασης και της άρσης της κήρυξής της καθορίζονται σε επίπεδο τοπικής και περιφερειακής ή διαπεριφερειακής κλίμακας, αντίστοιχα, με τις διατάξεις των άρθρων 25Α και 25Β του ν. 4662/2020, όπως αυτά προτείνεται να προστεθούν (άρθρα 24 και 25),

- η διαδικασία λήψης και το περιεχόμενο των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης, με τις διατάξεις του άρθρου 25Γ του ν. 4662/2020, όπως αυτό προτείνεται να προστεθεί (άρθρο 26),

- το άρθρο 36 παρ. 8 και 9 του ν. 4662/2020, και, ιδίως, θεσπίζονται νέες αρμοδιότητες τόσο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας όσο και της Μονάδας Ευρωπαϊκού Αριθμού Έκτακτης Ανάγκης, η οποία λειτουργεί στην ειδική κεντρική υπηρεσία του Πυροσβεστικού Σώματος «Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων» (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.) (άρθρο 29).

Εισάγεται, εξ άλλου, νέο άρθρο 25Δ στον ν. 4662/2020, διά του οποίου θεσπίζεται η δυνατότητα, υπό την οριζόμενη διαδικασία, μετακίνησης πάσης φύσεως προσωπικού από Υπουργείο, ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ. και από Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, σε πληττόμενη περιοχή, για να συντρέχει στο έργο της άμεσης άρσης των συνεπειών, για χρονικό διάστημα έως και εννέα (9) μήνες (άρθρο 27). Εισάγεται, επίσης, νέο άρθρο 26Α στον ν. 4662/2020, διά του οποίου θεσπίζεται ειδική διαδικασία για τη λήψη μέτρων σε περίπτωση κήρυξης περιοχής σε Ειδική Κινητοποίηση Πολιτικής Προστασίας, αντίστοιχων με εκείνα της κήρυξης περιοχής σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 28).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ΄ του Μέρους Β΄ (άρθρα 30-36), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων», τροποποιείται, μεταξύ άλλων, το άρθρο 42 του ν. 4662/2020, και, ιδίως, η Επιτροπή Εκτίμησης Κινδύνου αντικαθίσταται από την Επιτροπή Διενέργειας Ελέγχων, καθορίζονται, εκ νέου, ζητήματα συγκρότησης, οργάνωσης και λειτουργίας της και προσδιορίζεται εκ νέου η διαδικασία του χαρακτηρισμού έργου ως «κατεπείγοντος και άμεσης υλοποίησης» και οι διαδικασίες εκτέλεσής του (άρθρο 30). Εισάγεται, εξ άλλου, νέο άρθρο 53Α, διά του οποίου θεσπίζεται η σύσταση Εθνικού Μητρώου Τήρησης Μέτρων Προληπτικής Πυροπροστασίας Ιδιοκτησιών, καθώς και η διαδικασία επιβολής κυρώσεων στους κυρί-

ους, επικαρπωτές, μισθωτές ή υπομισθωτές των οριζόμενων οικοπεδικών και ακάλυπτων χώρων οι οποίοι δεν προέβησαν σε καθαρισμό των χώρων ή/και δεν προέβησαν στην προβλεπόμενη υποβολή υπεύθυνης δήλωσης ως προς την τήρηση της εν λόγω υποχρέωσής τους (για τη μη υποβολή δήλωσης θεσπίζεται πρόστιμο ύψους 1.000 ευρώ) ή προέβησαν σε ψευδή δήλωση (άρθρο 31). Θεσπίζεται, επίσης, υποχρέωση του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), κατόπιν τήρησης ορισμένης διαδικασίας, να καθαρίζει και να διανοίγει αντιπυρικές ζώνες εντός των ζωνών δουλείας των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 32), και παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα να προβαίνει, κατά παρέκκλιση κάθε αδειοδοτικής διαδικασίας, στην άμεση εκτέλεση νέων έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, σε περίπτωση κήρυξης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας ή κατάστασης ειδικής κινητοποίησης πολιτικής προστασίας (άρθρο 33). Ορίζεται, περαιτέρω, ότι συνιστάται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας συλλογικό όργανο (τετραμελής επιτροπή) για την «ιεράρχηση των αστικών και περιαστικών δασικών περιοχών ιδιαίτερης επικινδυνότητας» και «για την προτεραιοποίηση και την άμεση υλοποίηση των αναγκών έργων αντιπυρικής προστασίας στις περιοχές αυτές» (άρθρο 34). Συνιστώνται σε κάθε περιφερειακή ενότητα υποστηρικτικές Ομάδες Διαχείρισης Δασικών Πυρκαγιών μεγάλης έκτασης και ρυθμίζονται ζητήματα συγκρότησης, οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς και θέματα συνεργασίας του Πυροσβεστικού Σώματος και της Δασικής Υπηρεσίας για τη διαχείριση πυρκαγιών μεγάλης έκτασης (άρθρο 35). Τροποποιείται, εξ άλλου, το άρθρο 140 παρ. 3 του ν. 4662/2020, και ορίζεται ότι ο διορισμός του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (άρθρο 36).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ του Μέρους Β΄ (άρθρα 37-47) υπό τον τίτλο «Αξιοποίηση ιδιωτών και ιδιωτικών μέσων για τη διαχείριση κρίσεων και επιβολή προστίμων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης - Τροποποίηση [του] ν. 4622/2020» προστίθενται στον ν. 4662/2020 δέκα (10) νέα άρθρα (53Δ-53ΙΒ), τα οποία αφορούν την αξιοποίηση ιδιωτών και ιδιωτικών μέσων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, άμεσου κινδύνου πολιτικής προστασίας ή κατάστασης ειδικής πολιτικής κινητοποίησης. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η τήρηση σε κάθε Περιφέρεια και σε κάθε Δήμο, καταλόγου-μητρώου στο οποίο καταγράφονται τα διαθέσιμα μηχανήματα έργου για τη διάνοιξη και τον καθαρισμό αντιπυρικών ζωνών και αντιπλημμυρικών έργων,

τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν, καθώς και οι χειριστές τους. Τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο ως άνω μητρώο υποχρεούνται να ανταποκρίνονται άμεσα σε περίπτωση συνδρομής κινδύνου πολιτικής προστασίας. Εξ άλλου, σε περίπτωση κινδύνου πολιτικής προστασίας ή κατάστασης ειδικής πολιτικής κινητοποίησης, προβλέπεται η επίταξη των ως άνω μηχανημάτων έργου και των χειριστών που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο έναντι εύλογης αποζημίωσης, και ρυθμίζεται η σχετική διαδικασία (άρθρο 37). Περαιτέρω, θεσπίζεται υποχρέωση των ιδιωτών παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, σε περίπτωση προβλημάτων δικτύου, να υποστηρίζουν κατά προτεραιότητα την αποκατάσταση του δικτύου των πληττόμενων περιοχών και να υποβοηθούν το έργο του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης «112» (άρθρο 38), όπως και των παραχωρησιούχων έργων υποδομής εντός των οποίων εκδηλώνεται κίνδυνος πολιτικής προστασίας που απειλεί την ασφάλεια των πολιτών, να γνωστοποιούν το συμβάν, να παρέχουν κάθε αναγκαία συνδρομή για την αντιμετώπισή του, έναντι εύλογης αποζημίωσης (άρθρο 39), και να αποστέλλουν εκπροσώπους τους στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων για την υποβοήθηση του συντονιστικού έργου του (άρθρο 40). Εν συνεχεία, προβλέπεται η δυνατότητα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας να χρησιμοποιεί, κατά την εκδήλωση κινδύνου πολιτικής προστασίας, κάθε διαθέσιμο μέσο μεταφοράς, για τη διάσωση πολιτών, ιδιωτικό ή δημόσιο, το οποίο έχει παραχωρηθεί ή επιταχθεί, έναντι καταβολής εύλογης αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες ή τους κατόχους του (άρθρο 41), και θεσπίζεται υποχρέωση των ιδιωτών παρόχων υπηρεσιών μεταφοράς να εξυπηρετούν κατά προτεραιότητα τις ανάγκες μεταφοράς του προσωπικού της πολιτικής προστασίας (άρθρο 42). Περαιτέρω, στα άρθρα 43 και 44 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη χρησιμοποίηση πλωτών και εναέριων μέσων για την κάλυψη αναγκών πολιτικής προστασίας προς διάσωση και μεταφορά των πληττόμενων πολιτών. Όσον αφορά τα πλωτά μέσα, τηρείται κατάλογος στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Κέντρα Πολιτικής Προστασίας, στον οποίο καταγράφονται τα ιδιωτικά επιβατηγά σκάφη, οι ιδιοκτήτες και οι χειριστές τους. Τα σκάφη αυτά δύνανται να προσφέρονται οικειοθελώς. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται οικειοθελώς προσφερόμενο ιδιωτικό πλωτό μέσο ή δεν καλύπτονται οι ανάγκες μεταφοράς, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δύναται να προβαίνει σε επίταξη ιδιωτικών σκαφών έναντι εύλογης αποζημίωσης. Με κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζονται τα σχετικά με την επίταξη ζητήματα (άρθρο 43). Επίσης, σε περίπτωση που δεν μπορούν να καλυ-

φθούν οι ανάγκες διακομιδής ή μεταφοράς των πληττόμενων πολιτών, είναι δυνατή η διάθεση αεροσκαφών, μέσω δωρεάς ή παραχώρησης χρήσης άνευ αντιτίμου, ή κατόπιν σύναψης σύμβασης μίσθωσης αεροσκαφών και λοιπών εναέριων μέσων και των χειριστών τους, εγγεγραμμένων σε κατάλογο ο οποίος τηρείται στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων τους. Επίσης, είναι δυνατή η επίταξη ιδιωτικών εναέριων μέσων εγγεγραμμένων στον ως άνω κατάλογο έναντι εύλογης αποζημίωσης. Με κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζονται τα σχετικά με την επίταξη ζητήματα (άρθρο 44). Ακόμη, προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης μίσθωσης κτηρίων, αποθηκών και χώρων, ιδιοκτησίας ιδιωτών ή άλλων φορέων του ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 45), καθώς και τουριστικών καταλυμάτων (άρθρο 46) για την κάλυψη των αναγκών των πληττόμενων πολιτών σε περιπτώσεις κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή επικείμενου κινδύνου, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων και περί μισθώσεων ακινήτων για στέγαση δημοσίων υπηρεσιών, κατά τα οριζόμενα στις προτεινόμενες διατάξεις (άρθρα 45 και 46). Τέλος, αυστηροποιούνται τα πρόστιμα που επιβάλλονται στους παραβάτες των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας περί πυροπροστασίας (άρθρο 47).

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ' (άρθρα 48-56) υπό τον τίτλο «Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών - Τροποποίηση [του] ν. 4989/2022» τροποποιούνται τα Κεφάλαια Α' και Β' του ν. 4989/2022 όσον αφορά τον Εθνικό Μηχανισμό Εναέριας Έρευνας και Διάσωσης «Θεοφάνης Ερμής Θεοχαρόπουλος», ο οποίος μετονομάζεται σε Εθνικό Μηχανισμό Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών «Θεοφάνης Ερμής Θεοχαρόπουλος» (ΕΜΕΔΑ).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις των άρθρων 48 και 49, διά των οποίων τροποποιούνται τα άρθρα 1 και 2 του ν. 4989/2022, καθορίζεται εκ νέου ο σκοπός (άρθρο 48) και το αντικείμενο λειτουργίας (άρθρο 49) του ως άνω Μηχανισμού. Συγκεκριμένα, στο αντικείμενο του Μηχανισμού προστίθεται η διενέργεια αεροδιακομιδών εντός του χερσαίου χώρου της Ελληνικής επικράτειας, και η παροχή συνδρομής στο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.) για τη διενέργεια επιχειρήσεων αεροδιακομιδών προσώπων τα οποία χρήζουν επείγουσας ιατρικής βοήθειας. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 50 αντικαθίστανται ο τίτλος του Κεφαλαίου Β' και το άρθρο 3 του ν. 4989/2022, και προσδιορίζεται η έννοια των όρων «διάσωση» και «αεροδιακομιδή». Στο άρθρο 51, διά του οποίου αντικαθίσταται το άρθρο 4 του ν.

4989/2022, ορίζονται οι περιπτώσεις ενεργοποίησης του Εθνικού Μηχανισμού και τα πτητικά μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία του. Επίσης, προβλέπεται η σύσταση, στο Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.), έκτης Μονάδας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών («Unit6-HEMS»), η οποία είναι αρμόδια για την επιχειρησιακή διαχείριση των αιτημάτων εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Μηχανισμού, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη στελέχωση και τη λειτουργία της. Περαιτέρω, παρέχεται στο Πυροσβεστικό Σώμα (Π.Σ.), και το Ε.Κ.Α.Β. η δυνατότητα σύναψης μνημονίων συνεργασίας με φορείς και υπηρεσίες του Δημοσίου, οργανισμούς, σωματεία ή εθελοντικές οργανώσεις το αντικείμενο των οποίων άπτεται του αντικειμένου του ΕΜΕΔΑ. Τέλος, προβλέπεται το ελάχιστο περιεχόμενο του Εθνικού Σχεδίου Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών (Ε-ΣΕΔΑ) βάσει του οποίου λειτουργεί ο Εθνικός Μηχανισμός. Με το άρθρο 52, διά του οποίου επικαιροποιείται το άρθρο 5 του ν. 4989/2022, τροποποιούνται οι όροι «δίκτυο εναέριας έρευνας και διάσωσης» και «Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Έρευνας και Διάσωσης» με την αφαίρεση του όρου «έρευνας» και την προσθήκη του όρου «αεροδιακομιδών». Εν συνεχεία, με το άρθρο 53, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 6 του ν. 4989/2022, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν τις Βάσεις Ετοιμότητας και Επιφυλακής (BEE), οι οποίες έχουν συσταθεί για τις ανάγκες σχεδίασης και υλοποίησης του ΕΣΕΔΑ. Με τις διατάξεις του άρθρου 54, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 7 του ν. 4989/2022, επικαιροποιούνται ο τίτλος του άρθρου και οι αναφορές στο Εθνικό Σχέδιο Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών, και ρυθμίζονται εκ νέου θέματα στελέχωσης των Βάσεων Ετοιμότητας και Επιφυλακής με τη σύσταση οργανικών θέσεων για το ΕΚΑΒ. Τέλος, με τις ρυθμίσεις των άρθρων 55 και 56, διά των οποίων τροποποιούνται τα άρθρα 8 και 9 του ν. 4989/2022, τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι προβλεπόμενες εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των θεσπιζόμενων ρυθμίσεων, καθώς και οι μεταβατικές διατάξεις που αφορούν τη διενέργεια εναέριων διασώσεων και αεροδιακομιδών μέχρι την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών.

Με τις διατάξεις του Μέρους Δ' (άρθρα 57-60), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για την ενίσχυση της κρατικής αρωγής», προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις στις Περιφερειακές Ενότητες, οι οποίες επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Ιουλίου και Αυγούστου 2023 (άρθρο 57). Ρυθμίζονται, επίσης,

ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία ανέλκυσης, συλλογής και μεταφοράς βυθισμένων από θεομηνία οχημάτων (άρθρο 58). Περαιτέρω, τροποποιείται το άρθρο 16 του ν. 4797/2021 περί «Επιτροπών Κρατικής Αρωγής» και ορίζεται ότι, ιδίως, η σύσταση και η συγκρότηση των εν λόγω επιτροπών ανά Περιφερειακή Ενότητα λαμβάνουν χώρα μέχρι την 20ή Αυγούστου κάθε έτους και όχι μόνο μετά από θεομηνία, ενώ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις σημαντικών και εκτεταμένων ζημιών, κυρίως λόγω μεγάλου αριθμού πληγέντων, αντί για τη σύσταση επιτροπών κρατικής αρωγής, παρέχεται η δυνατότητα σύστασης κλιμακίων κρατικής αρωγής (άρθρο 59). Θεσπίζονται, ακόμη, εξουσιοδοτικές διατάξεις για την αντιμετώπιση των θεομηνιών κατόπιν τροποποίησης του άρθρου 22 του ν. 4797/2021 (άρθρο 60).

Τέλος, με το Μέρος Ε' (άρθρο 61), υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) η πολιτική προστασία συμπεριλαμβάνεται στις υποστηρικτικές ή συμπληρωματικές αρμοδιότητές της, όμως για να αναλάβει η ίδια «δράση πρέπει να αποκλείεται κάθε εναρμόνιση των νομοθετικών και ρυθμιστικών διατάξεων των κρατών μελών» (πρβλ. Β. Σκουρή - Ε. Μαυραγάνη, Συνθήκη της Λισσαβώνας - Ερμηνεία κατ' άρθρον, Αθήνα 2020, σελ. 1539).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 196 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης «[η] Ένωση ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών προκειμένου να ενισχύεται η αποτελεσματικότητα των συστημάτων πρόληψης των φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών και προστασίας από αυτές», δράση που «έχει ως στόχο: α) να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο όσον αφορά την πρόληψη των κινδύνων, την προετοιμασία των φορέων πολιτικής προστασίας στα κράτη μέλη και την επέμβαση σε περιπτώσεις φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών εντός της Ένωσης, β) να προωθεί την ταχεία και αποτελεσματική επιχειρησιακή συνεργασία στο εσωτερικό της Ένωσης μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών πολιτικής προστασίας, γ) να ευνοεί τη συνοχή των δράσεων που αναλαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της πολιτικής προστασίας» ενώ αρμόδια όργανα για τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων προς την επίτευξη των ανωτέρω στόχων είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τα οποία ακολουθούν τη συνήθη νομοθετική διαδικασία «αποκλειομένης οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών» (βλ. άρθρο 196 παρ. 1 και 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο εξής,

Σ.Λ.Ε.Ε., βλ. Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ αριθ. C 326 της 26.10.2012 σελ. 1-390). Συνεπώς, ο «[σ]κοπός του άρθρου αυτού είναι να υπάρξει η καλύτερη δυνατή συνεργασία ανάμεσα στις χώρες, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των συστημάτων πρόληψης καταστροφών που προέρχονται από φυσικούς ή ανθρωπογενείς παράγοντες, καθώς και η προστασία από αυτές» προϋπόθεση όμως «για τη θέσπιση των μέτρων αυτών αποτελεί η μη ύπαρξη εναρμόνισης των εθνικών διατάξεων των κρατών μελών» (πρβλ. Β. Σκουρή - Ε. Μαυραγάνη, όπ. π., σελ. 1539 επ.).

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός πολιτικής προστασίας «θεσπίσθηκε» με την Απόφαση 2001/792/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2001 περί κοινοτικού μηχανισμού για τη διευκόλυνση της ενισχυμένης συνεργασίας στις επεμβάσεις βοήθειας της πολιτικής προστασίας (ΕΕ L 297, 15.11.2001, σελ. 7-11) με κύριο σκοπό «[τ]η[ν] κατόπιν αιτήσεως βοήθεια σε περίπτωση τέτοιων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης [που ενδέχεται να απαιτούν επείγουσα αντίδραση] και [για] [τ]η διευκόλυνση του καλύτερου συντονισμού των επεμβάσεων» (βλ. άρθρο 1 παρ. 2, Απόφ. 2001/792/ΕΚ, Ευρατόμ), και συστάθηκε εκ νέου με την Απόφαση 2007/779/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2007 «περί δημιουργίας κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας» (ΕΕ L 314, 1.12.2007, σελ. 9-19) ως «κοινοτικός μηχανισμός προς διευκόλυνση της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών στα πλαίσια επεμβάσεων για την παροχή βοήθειας πολιτικής προστασίας σε μείζονες υφιστάμενες ή επαπειλούμενες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης», προς εξασφάλιση προστασίας που πρέπει να «καλύπτει κατά πρώτο λόγο τους πολίτες, αλλά και το περιβάλλον και τις περιουσίες, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς, σε περίπτωση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών (...)» (βλ. άρθρο 1 παρ. 1 και 2, αντίστοιχα, Απόφ. 2007/779/ΕΚ, Ευρατόμ).

Περαιτέρω, σύμφωνα με την Απόφαση 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης» (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σελ. 924-947), που διέπει τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ, «[ο] μηχανισμός της Ένωσης θα πρέπει να στηρίζεται σε δομή της Ένωσης που αποτελείται από ένα κέντρο συντονισμού αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (ΚΣΑΕΑ), μία ευρωπαϊκή ικανότητα αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (ΕΙΑ-ΕΑ), με τη μορφή μιας εθελοντικής δεξαμενής προδεδουλευμένων ικανοτήτων των κρατών μελών, εκπαιδευμένους εμπειρογνώμονες, ένα κοινό σύστημα επικοινωνίας και πληροφόρησης έκτακτων αναγκών (ΚΣΕΠΕΑ), το οποίο θα

διαχειρίζεται η Επιτροπή και τα σημεία επαφής στα κράτη μέλη» (βλ. σκ. υπό 12, Απόφ. 1313/2013/ΕΕ) και «[π]ροκειμένου να διασφαλισθούν ενιαίες συνθήκες για την εφαρμογή της [εν λόγω] απόφασης, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή όσον αφορά [μεταξύ άλλων] τη διάδραση του ΚΣΑΕΑ με τα σημεία επαφής των κρατών μελών και τις επιχειρησιακές διαδικασίες για την αντιμετώπιση καταστροφών εντός και εκτός της Ένωσης (...)» (βλ. σκ. υπό 22, Απόφ. 1313/2013/ΕΕ). Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ ουσιαστικά περιλαμβάνει μία «ευρωπαϊκή δεξαμενή πολιτικής προστασίας [...] [π]ρόκειται για δεξαμενή ικανοτήτων που προδεδωσμένοι από τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση και προορίζονται για άμεση χρήση εντός ή εκτός ΕΕ» (<https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2021/05/10/civil-protection-council-adopts-new-rules-to-strengthen-disaster-response/>)

Την 23η.11.2017, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (COM (2017) 772 τελικό) για την τροποποίηση - αναθεώρηση της Απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ, αποσκοπώντας «στην ενίσχυση της συλλογικής ικανότητας ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστροφών μέσω της ενίσχυσης των δυνατοτήτων που προσφέρονται από την Ευρωπαϊκή Δεξαμενή Πολιτικής Προστασίας [,] [το οποίο] συνεπάγεται τη δημιουργία εφεδρικών ικανοτήτων πολιτικής προστασίας για χρήση σε επιχειρήσεις της Ένωσης ("rescEU") και την ενίσχυση των μέτρων που εφαρμόζονται στον τομέα της πρόληψης» (βλ. σκ. υπό 2, πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (COM (2017) 772 τελικό). Κατά αυτόν τον τρόπο η Επιτροπή με την «πρόταση rescEU» - με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 21η Μαρτίου 2019- «αναβάθμισε τον Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ και δημιούργησε το rescEU για την περαιτέρω προστασία των πολιτών από καταστροφές και τη διαχείριση των αναδυόμενων κινδύνων» (https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/resceu_en), ως ένα «αποθεματικό ευρωπαϊκών ικανοτήτων πλήρως χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ για την παροχή βοήθειας σε καταστάσεις όπου οι συνολικές υφιστάμενες ικανότητες είναι ανεπαρκείς» (<https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2021/05/10/civil-protection-council-adopts-new-rules-to-strengthen-disaster-response/>).

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/836 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2021 για την τροποποίηση της Απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης (ΕΕ L 185, 26.5.2021, σελ. 1–22) συνέβαλε περαιτέρω στην ενίσχυση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ με τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, συνε-

χούς επιχειρησιακής ικανότητας του Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών (ΚΣΑΕΑ) και τον συντονισμό του ΚΣΑΕΑ με τις εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας των κρατών μελών (βλ. σκέψη υπό 1, Προοίμιο και άρθρο 1 παρ. 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/836).

Η Επιτροπή, στην Ανακοίνωσή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 8ης Φεβρουαρίου 2023 υπό τον τίτλο «Στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανθεκτικότητα στις καταστροφές: από κοινού δράση για την αντιμετώπιση μελλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης» (COM/2023/61 τελικό), υπογραμμίζοντας την αναγκαιότητα βελτίωσης της ικανότητας της ΕΕ, των κρατών μελών της και των συμμετεχόντων κρατών στον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ και της ετοιμότητας της ΕΕ έναντι καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε όλα τα επίπεδα, προσδιόρισε πέντε ευρωπαϊκούς στόχους «ανθεκτικότητας στις καταστροφές» που πρέπει να επιδιωχθούν συλλογικά, οι οποίοι είναι: «1. Πρόβλεψη – Βελτίωση της εκτίμησης κινδύνων, της πρόβλεψης και του σχεδιασμού της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών, 2. Προετοιμασία – Αύξηση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σχετικά με τους κινδύνους και ενίσχυση της ετοιμότητάς του, 3. Προειδοποίηση – Ενίσχυση της έγκαιρης προειδοποίησης, 4. Αντίδραση – Ενίσχυση της ικανότητας αντίδρασης του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, 5. Ασφάλεια – Διασφάλιση ενός ισχυρού συστήματος πολιτικής προστασίας» (COM/2023/61 τελικό, βλ., και ΕΕΕυρΔ, Τ. 1/2023, σελ. 42-43, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_23_599).

Οι ανωτέρω «ενωσιακοί στόχοι ανθεκτικότητας στις καταστροφές», όπως παρατίθενται και στο Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 8ης Φεβρουαρίου 2023 (2023/C 56/01), «αποτελούν μία μη δεσμευτική κοινή βάση αναφοράς για τη στήριξη δράσεων πρόληψης και ετοιμότητας σε περίπτωση καταστροφών (...) [και] προσδιορίζουν τομείς προτεραιότητας και σχετικούς ειδικούς στόχους για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του μηχανισμού της Ένωσης και των κρατών μελών στις καταστροφές» («Commission Recommendation of 8 February 2023 on Union disaster resilience goals 2023/C 56/01» (C/2023/400), ΕΕ C 56, 15.2.2023, σελ. 1–11).

II. Παρατηρήσεις επί των τίτλων των Κεφαλαίων και των άρθρων του νο-

μοσχεδίου

α. Στον τίτλο του Μέρους Β΄ («Αναδιάρθρωση δομών Εθνικού Μηχανισμού - Ενίσχυση μέτρων πολιτικής προστασίας - Έλεγχος τήρησης μέτρων επιμέρους φορέων Εθνικού Μηχανισμού») θα ήταν ορθότερο, πριν από τη φράση «Εθνικού Μηχανισμού», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

β. Ομοίως, στον τίτλο του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Β΄ («Αναδιάρθρωση Εθνικού Μηχανισμού – Τροποποίηση ν. 4662/2020»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τις φράσεις «Εθνικού Μηχανισμού» και «ν. 4662/2020», να τεθεί, αντίστοιχα, το οριστικό άρθρο «του».

γ. Στον τίτλο του άρθρου 8 στο κείμενο του νομοσχεδίου, όπως και, αντίστοιχα, στον Πίνακα Περιεχομένων που το συνοδεύει, η αναφορά στο άρθρο 5 του ν. 4662/2020 πρέπει να αντικατασταθεί από την ορθή αναφορά στο άρθρο 8 του εν λόγω νόμου.

δ. Δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των διατάξεων και των πέντε (5) Κεφαλαίων του Μέρους Β΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 3-47) τροποποιούν διατάξεις του ν. 4662/2020, δεν παρίσταται δόκιμη η επιλεκτική αναφορά της φράσης «Τροποποίηση ν. 4662/2020» στον τίτλο ορισμένων μόνον από τα εν λόγω Κεφάλαια (εν προκειμένω, Κεφάλαια Α΄, Γ΄ και Ε΄). Η εν λόγω φράση θα μπορούσε είτε να συμπεριληφθεί στον τίτλο του Μέρους Β΄ είτε να απαντά στο σύνολο των τίτλων των Κεφαλαίων του.

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων**1. Επί των άρθρων 6, 7, 8, 11, 12, 13, 16, 20, 29, 30, 31, 34, 35, 51, 53, 54, 59**

Όπου στα ανωτέρω άρθρα απαντά ο όρος «συστήνεται» ή «συστήνονται» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον από μακρού χρόνου χρησιμοποιούμενο όρο «συνιστάται» ή «συνιστώνται», αντίστοιχα.

2. Επί του άρθρου 13

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθενται, μεταξύ άλλων, παρ. 3 και 4 στο άρθρο 17 του ν. 4662/2020, περί Περιφερειακών Επιχειρησιακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.ΚΕ.Π.Π.).

Η προστιθέμενη ως άνω παρ. 3 ορίζει ότι «Τα Π.Ε.ΚΕ.Π.Π. δύνανται να χωροθετούνται στις κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στα π.δ. 166/1987 (Α΄ 166) και το π.δ. 59/2018 (Α΄ 114) ανεξάρτητα από τη γενική ή ειδική πολεοδομική λειτουργία των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων και τον ρυθμιστικό σχεδιασμό των περιοχών, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης που ορίζει τις χρήσεις γης περιοχών εντός ή εκτός σχεδίων, εφόσον η περιοχή κριθεί ως κατάλληλη σύμφωνα με τους όρους της παρ. 4 του παρόντος και

μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ)».

Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, η φράση «που προβλέπονται στα π.δ. 166/1987 (Α' 166) και το π.δ. 59/2018 (Α' 114)» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «που προβλέπονται στα π.δ. 166/1987 (Α' 166) και 59/2018 (Α' 114)».

Εξ άλλου, επισημαίνεται ότι, από τη διατύπωση «Τα Π.Ε.ΚΕ.Π.Π. δύνανται να χωροθετούνται στις κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στα π.δ. 166/1987 (Α' 166) και το π.δ. 59/2018 (Α' 114) (...)», δεν καθίσταται σαφές αν στα Π.Ε.ΚΕ.Π.Π. επιτρέπονται όλες οι κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στα αναφερόμενα π.δ. ή αν τα Π.Ε.ΚΕ.Π.Π. δύνανται να χωροθετούνται σε περιοχές όπου έχει καθορισθεί οποιαδήποτε προβλεπόμενη στα π.δ. χρήση γης, όπως και σε τι διαφοροποιούνται προς την περίπτωση (7) «Διοίκηση» των ειδικών κατηγοριών χρήσεων γης της παρ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, στην οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν, ή, ακόμη, αν χωροθετούνται σε οποιαδήποτε περιοχή, εντός ή εκτός σχεδίου, ανεξαρτήτως του ισχύοντος καθεστώτος χρήσεων γης, σύμφωνα με τα ως άνω π.δ., τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και τον ρυθμιστικό σχεδιασμό των περιοχών.

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, χρήσιμη θα ήταν εν προκειμένω ακριβέστερη διατύπωση.

Επίσης, για λόγους ακριβολογίας, ορθή είναι η αναφορά στο π.δ. 23.2/6.3.1987 «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ 166 Δ' /6.3.1987), αντί του αναγραφόμενου π.δ. 166/87 (Α' 166).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι με το άρθρο 44 παρ. 1. β. του ν. 4685/2020 προστέθηκαν στις Γενικές Κατηγορίες Χρήσεων της περίπτωσης Ι του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, οι εξής: «Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης», «Ζώνη προστασίας της φύσης», «Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών», και «Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων» (βλ. σχετ. Έκθεση της Επισημονικής Υπηρεσίας επί του ν. 4685/2020, Παρατήρηση υπ' αρ. 4, επί του άρθρου 44).

Παρατηρείται, σχετικά, ότι στις ανωτέρω ζώνες επιτρέπεται ο καθορισμός συγκεκριμένων χρήσεων, ρητά οριζόμενων στο π.δ. 59/2018, κατόπιν επιλογής και εξειδίκευσής τους κατά περίπτωση, για κάθε προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (βλ. ενδεικτικά άρθρο 14α του π.δ. 59/2018, περί ζωνών απόλυτης προστασίας της φύσης, όπου επιτρέπονται, μεταξύ άλλων, οι ειδικές χρήσεις «οδοί», «εγκαταστάσεις» (κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας μετά των παραρτημά-

των τους (υπέργειων και υπόγειων), «μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου», και άρθρο 14β του π.δ. 59/2018, περί ζωνών προστασίας της φύσης, όπου επιτρέπονται, μεταξύ άλλων, οι ειδικές χρήσεις «Διοίκηση, μόνο για τις ανάγκες της Ζώνης ή της προστατευόμενης περιοχής», «εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς», «κατασκευές» (για τη διαμόρφωση του εδάφους, λυόμενες και προσωρινές κατασκευές), «εγκαταστάσεις» (δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων τους (υπέργειων και υπόγειων), «μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου»). Δικαιολογητικός λόγος της ιδιαίτερης διαχείρισης των ζωνών αυτών αποτελεί η εξασφάλιση της διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων εντός των ορίων και στις όμορες περιοχές τους, η οποία, για ορισμένες εξ αυτών (βλ., ιδίως, περιοχές του δικτύου Natura 2000, δάση και δασικές εκτάσεις, υγρότοποι Ραμσάρ) πηγάζει από το δικαίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., ιδίως, Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ) και το Σύνταγμα (άρθρο 24).

Η κατά παρέκκλιση εγκατάσταση άλλων χρήσεων εντός των ευαίσθητων από περιβαλλοντικής άποψης αυτών περιοχών δύναται να θίξει την κατάσταση διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, πολλώ μάλλον όταν δεν γίνεται με το ειδικό προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται για την εγκατάσταση χρήσεων εντός αυτών των ζωνών και εκδίδεται βάσει ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης, διασπά, δε, περαιτέρω, την ενότητα της διαχείρισης μίας συγκεκριμένης προστατευόμενης περιοχής με το αυτό προεδρικό διάταγμα.

Επίσης, όσον αφορά τις εκτός σχεδίου περιοχές, όπου, κατά το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δύναται να αναπτυχθεί κάθε χρήση γης, δοθέντος ότι οι εν λόγω εκτάσεις δεν υπάγονται σε ειδικό καθεστώς το οποίο επιβάλλει περιορισμούς ως προς το είδος ή τον τρόπο ανάπτυξης των επιτρεπόμενων χρήσεων, σημειώνεται η εκ του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος θεμελιώδης, από πλευράς δυνατότητας δόμησης, διαφοροποίησή τους έναντι των περιοχών οι οποίες αναπτύσσονται βάσει οργανωμένου πολεοδομικού σχεδιασμού. Εν προκειμένω, η δόμηση επιτρέπεται μόνον κατ' εξαίρεση, δυνάμενη και να απαγορεύεται εν όλω ή εν μέρει ή να επιτρέπεται υπό ιδιαίτερος αυστηρούς όρους και περιορισμούς, προσαρμοσμένους στην ιδιαίτερη φύση κάθε περιοχής (βλ. ΣτΕ 665/2018, 848/2018).

Υπό το φως των ανωτέρω, γεννάται προβληματισμός ως προς το κατά πόσο η προβλεπόμενη μόνιμη παρέκκλιση από τις ισχύουσες στην περιοχή γενικές ή ειδικές χρήσεις γης δύναται να μεταβάλλει ουσιαδώς, κατά περίπτωση, την πολεοδομική φυσιογνωμία των περιοχών που διέπονται από τα

οικεία Γ.Π.Σ., ή τον χαρακτήρα περιοχών εκτός σχεδίου. Περαιτέρω, για λόγους εφαρμογής της διάταξης, πρέπει να διευκρινισθεί αν η χωροθέτηση τέτοιων εγκαταστάσεων επιτρέπεται και υπό ποιες προϋποθέσεις στις Ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, προστασίας της φύσης, διαχείρισης οικοτόπων και ειδών, και διαχείρισης φυσικών πόρων.

Εξ άλλου, στην παρ. 4 της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται ότι «4. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μετά από εισήγηση της Ανώνυμης Εταιρείας “ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.” και σύμφωνη γνώμη του ΚΕΣΥΠΟΘΑ, δύνανται να ορίζονται ειδικοί όροι δόμησης των Π.Ε.ΚΕ.Π.Π., με τήρηση των αναγκαίων όρων ασφάλειας και καταλληλότητας, καθώς και κάθε συναφές ζήτημα για την έκδοση οικοδομικής άδειας για την ανέγερσή τους, στις κατάλληλες ως προς αυτό περιοχές».

Από τη διατύπωση της διάταξης δεν καθίσταται σαφές αν η παρέκκλιση ως προς την οικοδόμηση αυτών των εγκαταστάσεων αφορά το σύνολο της ισχύουσας νομοθεσίας, ιδίως δε, τις διατάξεις του ν. 4014/2011 περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων και τη σχετική τήρηση ειδικότερων όρων λειτουργίας έργων και δραστηριοτήτων αναλόγως των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον, η οποία (διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης) πρέπει να προηγείται κάθε διοικητικής πράξης που αποτελεί προϋπόθεση για την πραγματοποίηση του έργου (βλ. σχετ. ΣτΕ 672/2021).

3. Επί του άρθρου 20 παρ. 5

Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 5 πρέπει, πριν από την παρένθεση «(Α΄ 176)», να απαλειφθεί η δεύτερη αναφορά στο έτος δημοσίευσης του ν. 4354/2015.

4. Επί του άρθρου 21 παρ. 1

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας, θα μπορούσε η φράση «για τη μεταφορά του άρθρου 19» να συμπληρωθεί ως εξής: «για τη μεταφορά του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 19».

5. Επί του άρθρου 27 παρ. 1 και 3

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 27 προστίθεται νέο άρθρο 25Δ στον ν. 4662/2020, διά του οποίου ορίζεται, στην παρ. 1, ότι, για όσο χρόνο διαρκεί η κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας περιφερειακής ή διαπεριφερειακής ή εθνικής κλίμακας και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, το αρμόδιο όργανο για θέματα προσωπικού υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Ο-

ΤΑ α' και β' βαθμού, δύναται, μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, να αποφασίζει τη μετακίνηση πάσης φύσεως προσωπικού σε υπηρεσία της πληττόμενης περιοχής για χρονικό διάστημα έως τριών (3) μηνών, με δυνατότητα παράτασης μέχρι έξι (6) επιπλέον μήνες, προκειμένου να συμβάλει στο έργο της άμεσης άρσης των συνεπειών της καταστροφής. Στο μετακινούμενο προσωπικό συγκαταλέγονται δημόσιοι υπάλληλοι κάθε βαθμού, όσοι υπηρετούν με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ως χειριστές μηχανημάτων, οδηγοί, τεχνικοί, υπηρετούντες στους τομείς φύλαξης, σίτισης και καθαριότητας σε οποιονδήποτε φορέα του δημοσίου, ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό σε νοσοκομεία, καθώς και πάσης φύσεως ειδικό επιστημονικό προσωπικό. Μη συμμόρφωση του ως άνω προσωπικού με την απόφαση μετακίνησης ή άρνησή του να εκτελέσει υπηρεσία για όσο αυτή ισχύει, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα που επισύρει κατ' ελάχιστον την ποινή της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (δηλαδή πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών).

Συναφώς, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

α) Η προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζει υποχρεωτική μετακίνηση προσωπικού υπουργείων, ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ. [του Δημοσίου] σε υπηρεσίες των πληττόμενων περιοχών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Η μετακίνηση διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου για το μετακινούμενο προσωπικό οργάνου, η οποία εκδίδεται κατόπιν αιτήματος του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Η ως άνω μετακίνηση μπορεί να διαρκεί για χρονικό διάστημα έως εννέα (9) μηνών, δεδομένου δε ότι το ως άνω προσωπικό αναμένεται, λόγω της μετακίνησής του, να υποβληθεί σε δαπάνες διαμονής, σίτισης, μετακίνησης κλπ., θα μπορούσε να ορισθεί ο τρόπος κάλυψης των ως άνω δαπανών ή/και η καταβολή αποζημίωσης.

β) Περαιτέρω, η προτεινόμενη διάταξη αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε πάσης φύσεως προσωπικό υπουργείων, ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ., συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού. Από την ενδεικτική απαρίθμηση κατηγοριών που ακολουθεί, συνάγεται ότι στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης εμπίπτει μόνο το πολιτικό προσωπικό υπουργείων, ΟΤΑ κ.λπ., και επομένως, όχι ένστολο προσωπικό, καθώς και το προσωπικό των ν.π.ι.δ. του κράτους, αν και η ρύθμιση αναφέρεται γενικά σε ν.π.ι.δ. Για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, δεδομένων και των πειθαρχικών κυρώσεων της παρ. 3 του παρόντος, κρίνεται αναγκαία η αποσαφήνιση των ανωτέρω. Περαιτέρω, η αναφορά στο προσωπικό των ΟΤΑ θα μπορούσε να συμπληρωθεί και με το προσωπικό των εποπτευόμενων από αυτούς φορέων.

γ) Η παρ. 1 ρυθμίζει τη «μετακίνηση πάσης φύσεως προσωπικού σε υπη-

ρεσία που δραστηριοποιείται στην πληττόμενη περιοχή». Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, η λέξη «δραστηριοποιείται» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τη λέξη «ασκεί αρμοδιότητες».

6. Επί του άρθρου 30

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 42 του ν. 4662/2020, το οποίο αντικαθίσταται διά του παρόντος, ακριβέστερο είναι να γίνεται παραπομπή στις διαδικασίες του άρθρου 25 του ν. 5049/2023 («Διαδικασίες κατεπείγουσας εκτέλεσης έργων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας») όσον αφορά την εκτέλεση έργου το οποίο χαρακτηρίζεται κατεπείγον και άμεσης υλοποίησης, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 42 του ν. 4662/2020, όπως τροποποιείται ως άνω, και όχι τις διαδικασίες των άρθρων 25 και 26 (εν. του ν. 4662/2020), που αφορούν την κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.

Επίσης, στην παρ. 5 περίπτωση γ) του εν λόγω άρθρου, πρέπει να συμπληρωθούν τα στοιχεία του αναφερόμενου συμμετέχοντος μέλους στην Επιτροπή Διενέργειας Ελέγχων ως εξής: «γ) ο Γενικός Διευθυντής Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας».

7. Επί του άρθρου 31

A. Σύμφωνα με το άρθρο 31 «[μ]ετά από το άρθρο 53 του ν. 4662/2020 (Α' 27) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται Κεφάλαιο ΕΑ' με τίτλο «ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ», β) προστίθεται άρθρο 53Α το οποίο εντάσσεται στο Κεφάλαιο ΕΑ' (...)».

Δεδομένου ότι το άρθρο 53 του ν. 4662/2020 αποτελεί, μαζί με τα άρθρα 54 και 54Α, μέρος του Κεφαλαίου ΣΤ' του Μέρους Α' του ν. 4662/2020, η προσθήκη νέου Κεφαλαίου πρέπει να τεθεί είτε πριν από το άρθρο 53 (ως Κεφάλαιο Ε') είτε μετά το άρθρο 54Α (ως Κεφάλαιο Ζ'), με αντίστοιχη αναρίθμηση του προστιθέμενου διά του παρόντος άρθρου 53Α. Σε κάθε περίπτωση, η χρήση της αρίθμησης «ΕΑ'» πρέπει να διορθωθεί.

Περαιτέρω, ερωτάται αν τα εισαγόμενα, διά των άρθρων 32 και 33 του νομοσχεδίου, νέα άρθρα 53Β και 53Γ του ν. 4662/2020 εντάσσονται στο ως άνω νέο Κεφάλαιο του ν. 4662/2020, στο οποίο εντάσσεται και το άρθρο 53Α.

B. Κατά την παρ. 1 του εισαγόμενου ως άνω άρθρου 53Α, «1. Στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας συστήνεται και λειτουργεί Εθνικό Μητρώο Τήρησης Μέτρων Προληπτικής Πυροπροστασίας Ιδιοκτησιών με αντικείμενο την καταγραφή των υποχρεώσεων των πολιτών κατά την αντιπυρική περίοδο».

Δοθέντος ότι η δημιουργία και λειτουργία του Μητρώου συνεπάγεται την

εφαρμογή διατάξεων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. παρ. 8, 9 και 10 του νέου άρθρου), χρήζει διευκρίνισης ο σκοπός της δημιουργίας και τήρησής του, ο οποίος ορίζεται ως «καταγραφή των υποχρεώσεων των πολιτών κατά την αντιπυρική περίοδο», ειδικότερα δε αν συνίσταται, κατ' ακριβολογία, στην παρακολούθηση της τήρησης των θεσπιζόμενων διά του παρόντος υποχρεώσεων των πολιτών.

Εξ άλλου, στην περίπτωση δ) της παρ. 3, για λόγους σαφήνειας, η φράση «και στη συντήρηση αυτού» πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «και στη συντήρηση αυτών».

Περαιτέρω, στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικής φόρμας καταγγελιών, με σκοπό τη διευκόλυνση του ελέγχου εκπλήρωσης των υποχρεώσεων πυροπροστασίας από τους υπόχρεους (ιδιοκτήτες, επικαρπωτές, μισθωτές και υπομισθωτές οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων στις οριζόμενες περιοχές), ήτοι καθαρισμό χώρων και συντήρησή τους, για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της. Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν η πλατφόρμα αυτή θα αποτελεί μέρος του Εθνικού Μητρώου, προκειμένου να καταλαμβάνεται από το νομικό πλαίσιο που προβλέπεται στη διάταξη για το Μητρώο, ή θα αποτελεί χωριστή εφαρμογή, οπότε, τα σχετικά τεχνικά και λεπτομερειακά ζητήματα που θα διέπουν τη δημιουργία και τη λειτουργία της, θα ρυθμισθούν χωριστά.

Επίσης, στις παρ. 4 και 5 ορίζεται ότι «οι υπόχρεοι της παρ. 3 (...) προβαίνουν στην υποβολή υπεύθυνης δήλωσης ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων πυροπροστασίας των ιδιοκτησιών τους στο Εθνικό Μητρώο της παρ. 1. (...) Στους υπόχρεους που δεν υποβάλλουν τη δήλωση της παρ. 4, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ».

Εν προκειμένω, για λόγους εφαρμογής της διάταξης, χρήσιμο θα ήταν να διευκρινισθεί η περίπτωση κατά την οποία οι υπόχρεοι έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις τους για την πυροπροστασία με τον καθαρισμό των σχετικών χώρων, αλλά παραλείπουν να υποβάλουν τη σχετική δήλωση στο Μητρώο.

Εν συνεχεία, στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 ορίζεται ότι «6. Τα στοιχεία του Μητρώου διαβιβάζονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής δήλωσης, για τη διενέργεια υποχρεωτικών καθαρισμών σε όλες τις ιδιοκτησίες για τις οποίες δεν προκύπτει ρητά η εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1)». Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, πρέπει να αναφερθούν οι φορείς προς τους οποίους διαβιβάζονται τα στοιχεία του Μητρώου. Επίσης, χρήζει αναδιατύπωσης η φράση «για τη διενέργεια υποχρεωτικών καθαρισμών σε όλες τις ιδιοκτη-

σίες για τις οποίες δεν προκύπτει ρητά η εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1», προκειμένου να καθίσταται σαφές το αν η διενέργεια υποχρεωτικών καθαρισμών από τον οικείο δήμο (βλ. μεθεπόμενο εδάφιο, κατά το οποίο «Σε κάθε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας δήλωσης καθαρισμού, τεκμαίρεται ως παρασχεθείσα η συναίνεση του υποχρέου στη διενέργεια καθαρισμού του οικοπέδου του από τον οικείο δήμο») αποτελεί τον σκοπό της διαβίβασης των εν λόγω στοιχείων.

Επίσης, στο πρώτο και στο πέμπτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου γίνεται παραπομπή στην υποχρέωση της παρ. 1 του παρόντος, ενώ πρόκειται περί της παρ. 3.

Γ. Παρατηρείται ότι η, σύμφωνα με την παρ. 3 του εισαγόμενου ως άνω νέου άρθρου 53Α του ν. 4662/2020, υποχρέωση των ιδιοκτητών, επικαρπωτών, μισθωτών ή υπομισθωτών οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων να προβαίνουν σε καθαρισμό των οριζόμενων χώρων από την 1η μέχρι την 30ή Απριλίου κάθε έτους, και στη συντήρησή τους, καθ' όλη τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, ήτοι από την 1η Μαΐου έως την 31η Οκτωβρίου, για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της, προβλέπεται, ήδη, στις διατάξεις του άρθρου 266 του ν. 5037/2023, «Καθαρισμός χώρων για την αποτροπή κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της - Αντικατάσταση υποπερ. 26 περ. β παρ. Ι άρθρου 75 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» περί αρμοδιοτήτων των δήμων στον τομέα του περιβάλλοντος. Κατά το άρθρο αυτό, η μέριμνα για την εκπλήρωση της ως άνω υποχρέωσης ανήκει τους οικείους Δήμους και περιλαμβάνει, ιδίως, την ενημέρωση των υπόχρεων, έως την 31η Μαρτίου εκάστου έτους, με κάθε πρόσφορο μέσο, για το περιεχόμενο της υποχρέωσης καθαρισμού, την εξέταση σχετικών καταγγελιών, τη διενέργεια αυτεπάγγελτων αυτοψιών και την επβολή προστίμων σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη.

Για λόγους εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων και την αποφυγή επικαλύψεων όσον αφορά τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες, θα μπορούσε, ενδεχομένως, στην προτεινόμενη διάταξη, να γίνεται παραπομπή στη σχετική ρύθμιση του άρθρου 75 (υποπερ. 26 περ. β παρ. Ι) του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Περαιτέρω, θα μπορούσε να διευκρινισθεί κατά πόσον το πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ της παρ. 5 του παρόντος, που επιβάλλεται σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης περί εκπληρώσεως των υποχρεώσεων πυροπροστασίας, επιβάλλεται παράλληλα με το πρόστιμο των πενήντα (50) λεπτών του ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, με ελάχιστο ποσό τα διακόσια (200) ευρώ, το οποίο επιβάλλεται από τον οικείο δήμο στους υποχρέους προς καθαρισμό που δεν συμμορφώνονται προς την ως άνω διάταξη του άρθρου 75

του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

8. Επί του άρθρου 32

Στις παρ. 2 και 4 του προστιθέμενου νέου άρθρου 53B στον ν. 4662/2020 σχετικά με τους καθαρισμούς και τη διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών εντός των ζωνών δουλείας γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι «η έναρξη εκτέλεσης των εργασιών απαιτεί άδεια της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας και των ιδιοκτητών, αν πρόκειται για ιδιωτικές εκτάσεις».

Εν προκειμένω, για λόγους εφαρμογής της διάταξης, θα μπορούσε να προβλεφθεί στο κείμενο των ως άνω διατάξεων η διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση κατά την οποία χορηγείται η σχετική άδεια από την αρμόδια Δασική Αρχή, αλλά δεν συναινεί ο ιδιοκτήτης.

Επίσης, θα ήταν, ίσως, ακριβέστερο, στο κείμενο των διατάξεων αυτών να γίνεται αναφορά σε έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη, αντί του όρου «άδεια».

9. Επί του άρθρου 37

Στις παρ. 1 και 2 του προστιθέμενου νέου άρθρου 53Δ στον ν. 4662/2020 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «[η] Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας κάθε περιφέρειας, καθώς και το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας κάθε δήμου τηρεί κατάλογο - μητρώο διαθέσιμων μηχανημάτων έργου και των χειριστών τους για έργα διάνοιξης και καθαρισμού αντιπυρικών ζωνών και αντιπλημμυρικών έργων με καταγραφή των ιδιοκτητών τους και των σχετικών χειριστών. (...) Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που είναι εγγεγραμμένο στους καταλόγους - μητρώα διαθέσιμων μηχανημάτων και χειριστών οφείλει να ανταποκρίνεται άμεσα σε περίπτωση συνδρομής κινδύνου πολιτικής προστασίας. Κάθε εγγεγραμμένος στο μητρώο δεν επιτρέπεται να διατηρεί περισσότερες των δύο (2) συμβάσεων μίσθωσης μηχανημάτων έργου με Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αν διατηρεί δύο (2) παράλληλες συμβάσεις μίσθωσης, υποβάλλει αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα διακριτής χρήσης, ανά σύμβαση».

Εν προκειμένω, χρήζει διευκρίνισης αν στον ως άνω κατάλογο-μητρώο καταγράφονται μόνον τα διαθέσιμα μηχανήματα έργου και οι χειριστές τους για τα οποία έχει συναφθεί σύμβαση μίσθωσης έργου με ΟΤΑ, και αυτοί μόνον οφείλουν να ανταποκρίνονται άμεσα σε περίπτωση συνδρομής κινδύνου πολιτικής προστασίας, ή στον εν λόγω κατάλογο-μητρώο καταγράφεται το σύνολο των διαθέσιμων μηχανημάτων και χειριστών που βρίσκονται στον οικείο δήμο ή περιφέρεια. Περαιτέρω, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί η

περίπτωση κατά την οποία εγγεγραμμένος στον κατάλογο-μητρώο διατηρεί περισσότερες των δύο (2) συμβάσεις μίσθωσης έργου με ΟΤΑ, οι οποίες πιθανόν να αφορούν διαφορετικά μηχανήματα.

10. Επί των άρθρων 38, 40, 41 και 44 και του τίτλου του άρθρου 40 στον Πίνακα Περιεχομένων

Στα άρθρα 38, 40, 41 και 44 του παρόντος, διά των οποίων προστίθενται άρθρα 53Ε, 53Ζ, 53Η και 53ΙΑ στον ν. 4662/2020, και στον τίτλο του άρθρου 40 στον Πίνακα Περιεχομένων, χρησιμοποιείται ο όρος «Ενιαίο Συντονιστικού Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.)», ενώ στον ν. 4662/2020 χρησιμοποιείται ο όρος «Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.)» (βλ., σχετικά, άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4662/2020).

Για λόγους ομοιομορφίας, θα μπορούσε να χρησιμοποιείται η ίδια ορολογία και στις προστιθέμενες διά του παρόντος διατάξεις στον ν. 4662/2020.

11. Επί του άρθρου 39

Σύμφωνα με την παρ. 1 του προστιθέμενου διά του παρόντος άρθρου 53ΣΤ στον ν. 4662/2020 «[κ]ατά την εκδήλωση κινδύνου πολιτικής προστασίας που απειλεί την ασφάλεια των πολιτών, εντός υποδομής που έχει αποτελέσει αντικείμενο σύμβασης παραχώρησης, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται στην άμεση γνωστοποίηση του συμβάντος και στην παροχή κάθε αναγκαίας συνδρομής για την άμεση αντιμετώπισή του».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί κατά πόσον η διάταξη αφορά το σύνολο των παραχωρησιούχων ή μόνον τους παραχωρησιούχους συγκεκριμένων υποδομών, οι οποίες θα μπορούσαν να προσδιορισθούν στο κείμενο της διάταξης.

12. Επί του άρθρου 50

Ο τίτλος του άρθρου 50 του παρόντος είναι «Ορισμοί διάσωσης και αεροδιακομιδής - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4989/2022». Επίσης, ο τίτλος του αντικαθιστάμενου διά του παρόντος άρθρου 3 του ν. 4989/2022, είναι «Ορισμός διάσωσης». Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι στον τίτλο του νέου άρθρου 3 του ν. 4989/2022 δεν περιλαμβάνεται ο όρος «αεροδιακομιδή», ο ορισμός του οποίου διατυπώνεται στο κείμενο του άρθρου, ενώ, αντίστοιχα, στο κείμενο της διάταξης δεν περιλαμβάνεται ο ορισμός του όρου «διάσωση».

13. Επί των άρθρων 50 και 52

Στα άρθρα 50 και 52, διά των οποίων τροποποιούνται τα άρθρα 3 και 5 του ν. 4989/2022, γίνεται αναφορά στον «Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφαλείας της Αεροπορίας» και παρατίθεται ο επίσημος τίτλος του στην αγγλική γλώσσα ως «European Aviation Safety Agent», στο άρθρο 50, και ως «EASA (European Aviation Safety Agency)», στο άρθρο 52.

Για λόγους ακριβολογίας, ο επίσημος τίτλος του εν λόγω Οργανισμού στην Αγγλική γλώσσα πρέπει να αναγραφεί ως «European Union Aviation Safety Agency (EASA)».

14. Επί του άρθρου 51

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του αντικαθιστάμενου διά του παρόντος νέου άρθρου 4 του ν. 4989/2022, στην πέμπτη σειρά, η αρίθμηση της περίπτωσης γ) πρέπει να αντικατασταθεί σε δ).

Επίσης, στην παρ. 6.β) ο όρος «Βάσεις Επιφυλακής/Ετοιμότητας (BEE)» θα μπορούσε, για λόγους ομοιογένειας του κειμένου, να αντικατασταθεί σε Βάσεις Ετοιμότητας/Επιφυλακής (BEE)», όπως στο άρθρο 53 (τροποποιημένο άρθρο 6 του ν. 4989/2022).

Περαιτέρω, δεδομένου ότι διά του παρόντος συνιστώνται «Βάσεις Ετοιμότητας/Επιφυλακής (BEE)» ως ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του Πυροσβεστικού Σώματος (Π.Σ.), θα μπορούσε, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, να συμπληρωθεί σχετικά το άρθρο 79 του ν. 4662/2020, το οποίο αφορά τη διάρθρωση των Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος και περιέχει απαρίθμηση των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών που το συγκροτούν (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας επί του ν. 4989/2022, παρατ. 4 επί των άρθρων 6 και 7).

15. Επί του άρθρου 57 παρ. 1

Διά της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης ενίσχυσης «σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων», σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες επλήγησαν από τις πυρκαγιές των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου του τρέχοντος έτους, «ως αντιστάθμισμα για ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο (...) οι οποίες προκλήθηκαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές (...)».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η χορήγηση ενισχύσεων για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, όπως είναι οι ανεξέλεγκτες πυρκαγιές, ή από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, προβλέπεται στους «απαλλακτικούς» Κανονισμούς περί κρατικών ενισχύσεων, όπως ισχύουν (πρβλ. άρθρο 50 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (Γενικός Απαλλακτικός Κα-

νονισμός - ΓΑΚ) (ΕΕ L 187, 26.6.2014, σελ. 1-100), άρθρο 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 (ΕΕ L 327, 21.12.2022, σελ. 1-81), άρθρα 48-50 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2473 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 (ΕΕ L 327, 21.12.2022, σελ. 82-139). Συνεπώς, οι ενισχύσεις που χορηγούνται ως αντιστάθμισμα για ζημιές από φυσικές καταστροφές, εφόσον τηρούνται οι σχετικοί ενωσιακοί κανόνες, θεωρούνται ως συμβατές με την εσωτερική αγορά (άρθρο 107 παρ. 3 στοιχ. α) και γ) ΣΛΕΕ).

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2023

Οι Εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Γεωργία Μακροπούλου
Επιστημονικές Συνεργάτιδες
Δημήτριος Βασιλείου
Λεμονιά Φραγκή
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών